بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2023/HC-A/138
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:** (ނަމާއި އެޑްރެސް ސިއްރުކުރެވިފައި)
- **އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:** (ނަމާއި އެޑްރެސް ސިއްރުކުރެވިފައި)
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** ޖިނާއީ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
އިސްފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަފީޤު

ނިމުނު ތާރީޚް: 11 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1445 / 24 ޑިސެމްބަރު 2023[1]

---

[1] 24 ޑިސެމްބަރު 2023 ގައި މިކޯޓުގެ ވެބްސައިޓަށް ލެވުނު ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ޚުލާޞާގަ ނިމުނު ތާރީޚުގެ ގޮތުގައި 24 ނޮވެމްބަރު 2023 ލިޔެވިފައިވަނީ ލިޔުމުގެ ކުށަކުންނެވެ. ޞައްޙަ ތާރީޚަކީ 24 ޑިސެމްބަރު 2023 އެވެ. އެހެންކަމުން މިކަން އިސްލާހުކުރުމަށްފަހު ވެބްސައިޓަށް އަލުން ލާފައި. (09 ޖަނަވަރީ 2024)

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު: 21 ރަމަޟާން 1444 / 12 އޭޕްރީލް 2023

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: 166/Fm-C/2021
- ނިންމި ކޯޓު: ފެމިލީ ކޯޓު
- ބާވަތް: ޙަޟާނަތު
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 25 ޖަނަވަރީ 2021
- ނިމުނު ތާރީޚު: 24 ނޮވެމްބަރު 2022

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް
(ނަމާއި އެޑްރެސް ސިއްރުކުރެވިފައި)
ވަކީލު: [illegible]

އިސްތިއުނާފު ޖަވާބުދޭ ފަރާތް
(ނަމާއި އެޑްރެސް ސިއްރުކުރެވިފައި)
ވަކީލު: [illegible] 2

[illegible] – ޙަޟާނަތު – ޙަޟާނަތުގެ ޙައްޤު ހަމަޖެހުން – [illegible]

ފަރިޔާދު [illegible] [illegible] [illegible]، މި [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] ބާޠިލު ކުރުމެވެ.

މައްސަލައިގެ ތަޢާރަފު:

1. މިއީ، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 166/Fm-C/2021 ޤަޟިއްޔާ އެކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ޙަޟާނަތާއި ޒިޔާރަތްކުރުމުން، (ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައި.ޑީ ކާޑު ނަންބަރު ސިއްރުކުރެވިފައި) މީގެ ފަހުން "ކުދިންގެ ބައްޕަ" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް" ކަމަށް މިޙުކުމުގައި ބަޔާންކުރާނެ) ގެ ފަރާތުން އެ ފައިސަލާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގެ އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތަކީ (ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައި.ޑީ ކާޑު ނަންބަރު ސިއްރުކުރެވިފައި) މީގެ ފަހުން "ކުދިންގެ މަންމަ" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް" ކަމަށް މިޙުކުމުގައި ބަޔާންކުރާނެ) އެވެ.

މައްސަލައިގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތް:

2. ކުދިންގެ ބައްޕަ، ކުދިންގެ މަންމަ ކޯޓުން ބޭރުގައި ވަރިކޮށްފައިވާކަމަށްބުނުން ވަރި ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް އެދި ކުދިންގެ މަންމަ [illegible] [illegible] މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުން، އެކޯޓުގެ ނަންބަރު 50/E7C/2016 ގެ ޤަޟިއްޔާއިން ވަރި ސާބިތުކޮށްދީފައެވެ. މިމައްސަލައިގެ ދެފަރާތަށް ލިބިފައިވާ ދެކުދިންގެ ޙަޟާނަތުގެ ގޮތެއް ނިންމާފައެއް ނުވެއެވެ.

3. އޭގެ ފަހުން 05 ޖޫން 2017 ގައި މިދެކުދިންގެ ޙަޟާނަތު ލިބިގަތުމަށް އެދި ކުދިންގެ ބައްޕަ [illegible] [illegible] މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅިއެވެ. އެމައްސަލަ ބަލައިގަނެ، އެކޯޓުގެ ނަންބަރު 29/E7C/2017 ގެ ޤަޟިއްޔާއިން ނިންމިއެވެ. މިޤަޟިއްޔާގައި ދެކުދިން ބަލަހައްޓަމުންދަނީ ކުދިންގެ މަންމަކަމަށްވާތީއާއި،

މަންމަގެ ކިބައިން ދެކުދިންގެ ޙަޟާނަތު ގެއްލިފައިވާކަން ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވެފައިނުވާތީ، ދެކުދިންގެ ޙަޟާނަތު ދެކުދިންގެ ބައްޕައަށް ހަވާލުކުރުމަކީ މިދެކުދިންނަށް އެންމެ މަސްލަހަތު ހުރި ގޮތްކަމުގައި ޝަރީޢަތަށް ނުފެންނާތީ، މިދެކުދިންގެ ޙަޟާނަތު [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅައި، މިދެކުދިން މިހާރުވެސް ބަލަހައްޓަމުންދާ މިދެކުދިންގެ މަންމައަށް ޙަޟާނަތު [illegible]

4. 25 ޖަނަވަރީ 2021 ގައި ފުރަތަމަ ފަހަރަށް ކުދިންގެ ބައްޕަ އެކުދިންގެ ޙަޟާނަތު [illegible] އެދި ހުށަހަޅައިފައެވެ. [illegible] މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފެމިލީ ކޯޓަށް. ކުދިންގެ [illegible] [illegible] ކުދިންގެ [illegible] [illegible] ޖަވާބުގައި ސަބަބުތައް ހުށަހަޅައިފައެވެ.

4.1 [illegible] [illegible] [illegible] ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 29/E7C/2017 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] ކުދިންނާ ވާހަކަ ދެއްކުމުގެ ފުރުސަތު ކުދިންގެ މަންމަ ނުދިނުމާއި އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހަވާލުކޮށް ހުރުން.

4.2 ކުދިންގެ [illegible] ހުރަސްއަޅައި، ދަރިންނާއި ބައްދަލުކުރަން ދިއުމުން ދަރިން ގޮވައިގެން ބޭރަށް [illegible] ދަރިންގެ [illegible] ކުދިންގެ ބައްޕައާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުދިންގެ ސިއްޙީ ކަންކަމުގައި އިހުމާލުވެފައިވުން.

4.3 ދަރިން ގެގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުދިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

5. ކުދިންގެ ބައްޕަ ހުށަހެޅި ޙަޟާނަތު މައްސަލައާއި ގުޅިގެން ފެމިލީ ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ، ދެކުދިންގެ [illegible] [illegible] ހުރި ކުއްޖާގެ [illegible] އުމުރު މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ނޫންކަމަށް ކަނޑައަޅައިދެއްވުމެވެ. ކުއްޖާގެ ބައްޕަގެ ޙައްޤުން އިސްތިއުނާފުކުރައްވާފައިވަނީ ފެމިލީ ކޯޓުން މިމައްސަލަ ބަލައި ނިންމި ގޮތެވެ.

ފެމިލީ ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމިގޮތް:

6. ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 166/Fm-C/2021 މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުދުވަހުގެ ރިޕޯޓް ބެލިއިރު، އެމައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ،

"ދަރިފުޅު (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު އުނިކުރެވިފައި) އާއި (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައި.ޑީ.ކާޑު އުނިކުރެވިފައި) އާ ދެމެދުން ކައިވެނިވެ ދިރިއުޅުއްވައިފައި (ކުއްޖާގެ ނަން އުނިކުރެވިފައި) (އުފަންތާރީޚު: 01 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1435ހ. / 01 ފެބްރުއަރީ 2014މ.)އާއި (ކުއްޖާގެ ނަން އުނިކުރެވިފައި) (އުފަންތާރީޚު: 30 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1437ހ. / 08 ފެބްރުއަރީ 2016މ.) ގެ ޙަޟާނަތު ލިބިގަތުމަށް އެދި ކުދިންގެ މަންމަ (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން އުނިކުރެވިފައި) ގެ މައްޗަށް ކުދިންގެ ބައްޕަ (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން އުނިކުރެވިފައި) ކަމާ މިދަޢުވާގެ ބަޔާންތަކުގެ މައްސަލައާގުޅޭ ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (އާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނު) އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު) އާއި އާއިލާއާބެހޭ ގަވާއިދުގެ އަލީގައި ބެލި ހިނދު،

ޙަޟާނަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ކޯޓުން މައްސަލަތައް ބަލާ ވަކިން އެމައްސަލައެއްގެ ވަރަށްގިނަ އެހެނީ ކަނޑައެޅޭނީ ދިރިއުޅުމުގެ ކުއްޖާގެ މަޞްލަޙަތު އެއް އެންމެ ރަނގަޅު ކަމަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (އާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިންނާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 8 ވަނަ މާއްދާއިން އަންގާތީ، އިސްލާމް ދީނުގެ ޙުކުމްތަކާއި ކުދިންގެ ޙަޟާނަތު (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން އުނިކުރެވިފައި) އާ ދިނުމުން ކުދިންގެ މަޞްލަޙަތު ރައްކާތެރިވާނެ ކަމަށް ބެލެވޭތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (އާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިންނާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 8 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން އުނިކުރެވިފައި) އާ ދިނުމުން ހަވާލުކުރުމަށް ބައްޕަ ނިންމާފައި ކަނޑައަޅައި،

ތަފްސީލުކޮށް އެއްބަސްވެ އަދާކުރާނީ ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 29/E7C/2017 މައްސަލައިގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ޙަވާލުގައި ބަލަހައްޓާ (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން އުނިކުރެވިފައި) އަށް ޙަވާލުކުރުމަށާއި، އަދި ކުދިން ބައްޕަގެ ޙަވާލުގައި ކުދިން ބެލެހެއްޓުމުގެ ޚަރަދު ދިނުމާ ދެމެދު ޙަވާލުކުރުމަށް (ކުދިންގެ މަންމަގެ ނަން އުނިކުރެވިފައި) އަންގައި،

ކުދިންގެ މަސްލަހަތު ހިމެނޭ ކަންކަމުގައި [illegible] [illegible] ކުދިންގެ މަސްލަހަތު [illegible] [illegible]، ކުދިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުދިންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނިންމުމެވެ."[2]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

7. ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު:166/Fm-C/2021 ދަޢުވާގައި [illegible] [illegible]، ސަބަބު އަދި ޤާނޫނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުދިންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް:

8. ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު:166/Fm-C/2021 ދަޢުވާއާ [illegible] ސަބަބު އަދި ޤާނޫނީ [illegible] [illegible]، ކުދިންގެ [illegible] ފަރާތުން އަންނަނިވި ނުކުތާތައް [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ނުކުތާތަކަކީ:

8-1. ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތާއި އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތާއި [illegible] ކައިވެނިކޮށްގެން ލިބިފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިރުގައި، ކުދިންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުދިންގެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[2] ފެމިލީ ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު އަދި ކުދިންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓުތަކުން ކުދިންގެ މަންމަގެ ފަރާތުން ކުދިންގެ ތަޢުލީމާމެދު އިހުމާލުވެފައިވާކަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރިޢާޔަތްކުރުމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު:19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި ޚިލާފުވުންކަމަށް ފާހަގަކޮށް ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

-8.2 ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތާއި ދެމީހުން ކައިވެނިކޮށްގެން ލިބިފައިވާ ދެކުދިންގެ [illegible] ދެކުދިންގެ މަންމައަށް [illegible] [illegible] ކުދިންގެ މަންމަގެ ފަރާތުން ދެކުދިންގެ [illegible] އިހުމާލުވެފައިވާކަން ދެކުދިންގެ ބައްޕަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރިޢާޔަތްކުރުމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު:19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި އެޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާ އާއި ޚިލާފުވުންކަމަށް ފާހަގަކޮށް ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

-8.3 ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ: އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތާ ދެމީހުން ކައިވެނިކޮށްގެން ލިބިފައިވާ ދެކުދިންގެ [illegible] ދެކުދިންގެ މަންމައަށް [illegible] [illegible] ސ.ހުޅުދޫގައި ދަރިން ގޮވައިގެން ކުދިންގެ މަންމަ ދިރިއުޅެމުން އަންނަ އިރުގައި، [illegible] ސ.މަރަދޫގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިރުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ [illegible]

ފާހަގަކޮށްފައިވާނަމަވެސް އެކަމުގެ [illegible] [illegible] ނުކުރުމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު:4/2000 (އާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި ޚިލާފުވުމެއްކަމަށްވެސް ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.[3]

-8.4 **ހަތަރުވަނަ ނުކުތާއަކީ:** ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2008/HC-A/146 ޤަޟިއްޔާގެ ތެރެއިން ކުއްޖާގެ ޙަޟާނަތު ހަވާލުކުރުމުގެ ކުރިން [illegible] [illegible] ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި ތަރުތީބާއި ސިއްޙީ ޙާލަތު ހިމެނިގެން ވީނަމަވެސް އިސްތިއުނާފުކުރާ [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] ކައިވެނިކޮށްގެން [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު: 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި އެޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާ އާއި 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޙައްޤުތައް [illegible] އެއީ ޤާނޫނާ ޚިލާފުވުމެއްކަމަށްވެސް ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

-8.5 **ފަސްވަނަ ނުކުތާއަކީ:** އިސްތިއުނާފުކުރާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކައިވެނިކޮށްގެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[3] މި ނުކުތާ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ވަކި ސުރުޚީއެއްގެ ދަށުގައި [illegible] ގެނެސްފައެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2008/HC-A/146 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުން ކުއްޖާގެ ޙަޟާނަތު ހަވާލުކުރުމުގެ ކުރިން ބެލުމަށް އޮންނަ އުސޫލުން ބޭނުންކުރާ ކަލޭގެފާނުގެ ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަ:

9. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފަށް ނުކުތާ ތަފްސީލުކޮށް އިސްތިއުނާފަށް ކޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މުޅިން ޝަރީޢަތުގެ މަޙްކަމާ ގުޅިގެން އަސާސްތަކާއި ގޮތުން ވަރަށް ތަފްސީލުކޮށް ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. މިތަފްސީލުތަކަކީ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ނިޔާގައި ހިމެނޭ ބަދަލުކުރަންފެށި ގޮތެއްގައި އެކަންކަން ބަޔާންކުރަމެވެ. މިގޮތުން؛

9.1- އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފަށް ނުކުތާތަކުގެ ތަފްސީލުގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ފުރަތަމަ ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ޝަރީޢަތް އެންމެ ފުރިހަމަ ފުރުޞަތު ސަރވިސްގެ ފަރާތުން ތައްޔާރުކުރައިވާ އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓުތަކުގައި ކުދިންގެ ބައްޕަމާއި އެކުދިންގެ ސިއްޙީކަންކަމާ އެކުދިންގެ ތަޢުލީމާ އިހުމާލުވެފައިވާކަން އެނގެން އޮތުމުން އެކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިނުވާކަމަށެވެ. އަދި މިއީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 6 ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުއްޖާ ކުރިއެރުމާއި ދިރިއުޅުމަށް އުނގެނުމުގެ ޙައްޤާއި މާއްދާގެ (ހ) ގެ 5 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދިރިހުރުން ސިއްޙަތުގައި ދިރިހުރުމުގެ ޙައްޤާއި ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއްކަމަށެވެ.

9.2- މީގެ އިތުރުން، މިމައްސަލައާއި ގުޅިގެން ފުރަތަމަ ބޭއްވުނު އަޑުއެހުމުގައި އިސްތިއުނާފަށް 7.3 ވަނަ ނުކުތާ ހުށަހަޅާފައިވާނަމަވެސް، މިމައްސަލައާއި ގުޅިގެން ބޭއްވުނު ދެވަނަ އަޑުއެހުމުގައި

މިމައްސަލައަކީ ކުދިންގެ ހަޟާނާތު ކުދިންގެ ބައްޕައަށް ލިބިދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅި މައްސަލައަކަށްވެފައި، ކުދިންގެ ހަޟާނާތުގެ ޢުމުރު މިހާރު ހަމަވެފައިވާތީ، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުންވަނީ އިސްތިއުނާފީ 7.3 ވަނަ ނުކުތާ އަނބުރާ ގެންނަން ބޭނުންވާކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދޭ ގޮތް

10. އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަމްބަރު 166/Fm-C/2021 ޤަޟިއްޔާއިން ކުރައްވާފައިވާ ހުކުމަކީ އިންސާފުގެ [illegible] [illegible] ބާޠިލު ހުކުމެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅުއްވައި އެޤަޟިއްޔާގެ ތެރެއިން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ކަންކަން [illegible] ކުދިންނަށް ތަޢުލީމް އުނގެނުމުގެ [illegible] ސިއްޙީ [illegible] [illegible] ދިރިއުޅުމުގެ ހައްޤު [illegible] ކުދިންގެ މަންމަ ކުދިންގެ ބެލުމުގައި [illegible].[4]

އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތުން ދިން ޖަވާބު:

11. އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތުން އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކުގެ ޖަވާބު ތަފްސީލުކޮށްފައި ލިޔުމުން ހުށަހަޅުއްވާފައެވެ. އަދި [illegible]

---

[4] [illegible] 9 ވަނަ [illegible]

-11.1 އިސްތިއުނާފު ޢަރްޟުވާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ މިދެމީހުންނަށް ލިބިފައިވާ ދެކުދިންގެ ތެރެއިން ދޮށީ ކުއްޖާގެ ޙަޟާނާތުގެ ޢުމުރު ފެމެލީ ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅިއިރުވެސް، ހަމަވެފައިވާކަމަށާއި، މިމައްސަލަ ހައިކޯޓަށް އިސްތިއުނާފުކުރިއިރު ފަހު ކުއްޖާގެ ޙަޟާނާތުގެ ޢުމުރުވެސް ހަމަވެފައިވާކަމަށެވެ.

-11.2 އިސްތިއުނާފު ޢަރްޟުވާ ފަރާތުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ކުދިންގެ މަންމަ ކުދިންގެ ތަޢުލީމާއި ސިއްޙީ ކަންކަމަށް ފަރުވާ ކުޑަކޮށްފައިވާކަމަށް ބުނެފައިވީނަމަވެސް، އަސްލުގައި އެކަންކަން ދިމާވެފައިވަނީ ކޮވިޑްގެ ހާލަތު މެދުވެރިގެންކަމަށެވެ. މިގޮތުން ކުދިންގެ މަންމަ ކުދިންނާއި ދިރިއުޅެނީ ސ.ހުޅުދޫގައި ކަމަށްވެފައި [illegible]

-11.3 [illegible]

އިސްތިއުނާފު ހައްޤުވާ ފަރާތުން އެދޭގޮތް

12. އިސްތިއުނާފު ހައްޤުވާ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 166/Fm-C/2021 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމަށް ބަދަލެއް ގެންނާނެތަނެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައިދެއްވުމަށެވެ.

ޝަރީޢަތަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން:

13. މިމައްސަލައާއި ގުޅިގެން ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 166/Fm-C/2021 ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓާއި، އެމައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، [illegible]

14. [illegible] 01 [illegible] 2014 [illegible] 08 [illegible] 2016 [illegible]

15. [illegible] 29/E7C/2017 [illegible]

16. މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރި އުނގޫފާރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 29/E7C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ކުދިންނާ ވާހަކަ ދެއްކުމުގެ ފުރުސަތު ކުދިންގެ މަންމަ ނުދިނުމާއި އަދި ކުދިންނަށް [illegible] [illegible] ކުދިންނަށް ނުދީ [illegible] ކުދިންގެ ކިޔެވުމަށް ހުރަސްއަޅައި، ކުދިންނާއި ބައްދަލުކުރުން [illegible] ކުދިން [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] ކުދިންގެ ބައްޕަގެ [illegible] 25 ޖަނަވަރީ 2021 ގައި ފެމިލީ ކޯޓުން [illegible]

17. ފެމިލީ ކޯޓުން މިމައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފެމިލީ ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 166/Fm-C/2021 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

18. ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (ޢާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 44 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރަނީ:

> [illegible] [illegible] 44. (ހ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،
> [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
> [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
> [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ފުރެންދެން، އަދި ފިރިހެންކުއްޖެއްގެ އުމުރުން ހިޖުރީގޮތުން ނުވަ
އަހަރު ފުރެންދެން ކުއްޖާގެ ޙަޟާނަތު އޮންނާނީ ކުއްޖާގެމަންމައަށް
އިސްލާމީ ޙައްޤު ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) ޙަޟާނަތުގެ މުއްދަތު ނިމުމުން، ނުވަތަ ޙަޟާނަތުގެ އުމުރު
ހަމަވުމުން ކާޒީ އެހެން ގޮތަކަށް ނިންމާ ނުވާނަމަ، އެކުއްޖާގެ
ބައްޕައަށް ކުއްޖާ ހަވާލުކުރާ ކުޑަކުދިން ބެލެހެއްޓުމުގެ ޙައްޤު،
ދިރިއުޅުމުގެ ބައްޕަ ހަވާލުކުރާ ލިބިގެންވެއެވެ.

މިގޮތުންނެވެ. އަދި ހަމައެއާއެކު، އާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުށަހެޅި ނަންބަރު:2022/R-99 (އާއިލާއާބެހޭ ދަޢުވާ) ގައި ޙަޟާނަތުގެ މުއްދަތުގައި އަދި ކުއްޖާގެ އުމުރުން 7 އަހަރު ފުރުމުން އަޅުގަނޑު ބައްޕައާ ހަވާލު ކުރުމަށް ބައްޕައަށް ހަވާލުކުރެއްވި. އެގޮތުގައި ބައްޕައާ ހަވާލުކުރަން!

64. ހިޖުރީ[5] ގޮތުން 7 އަހަރު ފުރުމުންފަހު އަޅުގަ ހަވާލު ގޮތް — ކުއްޖާގެ އުމުރު(ން) 7 (ހަތެއް) އަހަރު ފުރުމުން، ނުވަތަ ކުއްޖާގެ ޙަޟާނަތުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، ކާޒީ އެހެން ގޮތަކަށް އަމުރުކޮށްފި ނަމަވެސް، އެކުއްޖާގެ ބައްޕައަށް ކުއްޖާ ހަވާލުކުރާ އެކުއްޖާގެ ދިރިއުޅުމާބެހޭ ކުޑަކުދިން ބެލެހެއްޓުމުގެ ޙައްޤު ހަވާލުކުރުމަށް، ދިރިއުޅުމުގެ ބައްޕަ އެ ކުއްޖާ ހަވާލުކުރާ ލިބިގެންވެއެވެ.

65. ޙަޟާނަތުގެ މުއްދަތު — ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (އާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން، ޙަޟާނަތު ބެލެހެއްޓުމުގެ މުއްދަތަކީ ކުއްޖާގެ ޝަރުޢީ އުމުރަށް، އެ ކުއްޖާގެ އުމުރުން 7 (ހަތެއް) އަހަރު ފުރުމުންނެވެ. ނަމަވެސް ޙަޟާނަތު ބެލެހެއްޓުމުގެ މުއްދަތު ކާޒީގެ އަމުރެއްގެ އަސާސްތަކުގެ މަތިން ހިޖުރީގޮތުން 11 (އެގާރަ) އަހަރު ފުރެންދެން، އަދި ފިރިހެންކުއްޖެއްގެ މަތިން ހިޖުރީގޮތުން 9 (ނުވައެއް) އަހަރު ފުރެންދެން ކުއްޖާގެ ޙަޟާނަތު އޮންނާ ބެލެހެއްޓުމުގެ އިސްލާމީ ޙައްޤު ލިބިގެންވެއެވެ.

މިގޮތުންނެވެ. އާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނުގައި އެޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަވާލުކުރާ ވާޖިބުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން، ޙަޟާނަތުގެ އުމުރަކީ، ނުވަތަ ޙަޟާނަތުގެ މުއްދަތަކީ، ކުއްޖާއަށް ހިޖުރީ ގޮތުން 07 އަހަރު ފުރުމެވެ.

---

[5] މިތަނުގައި "ހިޖުރީ" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ ޤަމަރީ ކަލަންޑަރާ އެއްގޮތަށް ގުނާގޮތެވެ. އެގޮތް ޤާނޫނު ނަންބަރު:4/2000 (އާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ޙަޟާނަތުގެ މުއްދަތު ގުނުމުގައި ހިޖުރީ ކަލަންޑަރުގެ ބޭނުންކުރާނެއެވެ.

19. ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައަކީ ކުދިންގެ ބައެއް ކުދިންގެ ބަޔާނުގެ ޢިބާރާތުން އެއީ ހުށަހެޅި މައްސަލައެއްކަމެވެ. މައްސަލަ ދަރުމަޖެހުން ހުށަހެޅިޖެ ކަމަށް ދުވަސްކޮޅެއް ނުވަތަ ކުދިންގެ ތެރެއިން ދެކި ކުއްޖާގެ ބަޔާނުގެ އުފުލު ހަމަޖެހިއެވެ. އަދި މައްސަލަ ހައިކޯޓަށް އިސްތިއުނާފުކުރެއްވުމުގެ ހަމަ ކުއްޖާގެ ބަޔާނުގެ އުފުލު ވަނީ ހަމަޖެހިއެވެ. އެހެންކަމުން، ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ކުދިންގެ ބަޔާނުގެ ހުރިހާ މައްސަލަ ނިމުމުގެ ކުރިން ދަށުކޯޓުގެ ތެރެއިން އެއްކަލަޢީއްގެ ބަޔާނު ޢިބާރާތުގެ އުފުލު ހަމަވެ، ދަށު ކޯޓުން ނިންމި ނިންމުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ކުރިން ދެމަށް ކުއްޖާގެ ބަޔާނު ޢިބާރާތުގެ އުފުލު ޤާނޫނީ ގޮތުން ވަނީ ހަމަ ވެފައެވެ.

20. މުދައްޢީގެ ބަޔާނު، ދަށުކޯޓުގެ މަސްދަރު ހަވާލާކުރެވިފައިވާ، އެދަށުކޯޓުންނަށް ހިޔާރު ގޮތުން 07 އަހަރު ފުރިހަމަ ގެދިގެން، އެހެން ގޮތަކުން އަދަދު ކުރުމުން ކޯޓުން އަދުގެ ކުރިކުރުމުގެއްދި މައްސަލައެއް ހުށަހެޅިކަން ސާބިތުކަން ނެތެވެ. އަދި ކޯޓުން އެވަރު އަދުއްޔަތުގައި އާދަކަމުން ފުރަތަމަކަން ނެތެވެ. އަދި އެދަށުކޯޓުންނަށް އިތުބާރު ދިނުމަށް މަސައްކަތްތެއް ކުރުގައި އާދަކަމުން ފުރަތަމަކަމުގެ ނެތެވެ. މީގެ، ބަޔާނުތަކުގެ އުފުލު ހަމަވާއިކަމުގެ، އެދަށުކޯޓުން ބަލައިގަތުން ގެނދިޔަ، ކޯޓުން ބަޔާނު ހަމަވު ކުރުމުގެ ފުރަތަމަ ވާކަފަދައިވާ އެދަށުކޯޓުގެ މަސްދަރު އެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އުފުއްދެވި ބަދަލު ކުރުން:

21. މިމައްސަލަ އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅިއިރުގެ، ދަށުކޯޓުގެ ބަޔާނު އަދުރު ފަހަރަކަށް ޤާނޫނީ ގޮތުގައި، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން މިމައްސަލައިގައި އެދޭ ގޮތް ބަދަލުކުރުން ބަލައިގަތުމަށް، ކޯޓުގެ ބަޔާނުގެ އުފުލު ހަމަވާގޮތުގެ، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ކަންކަމުގެ މައްސަލަ އަދަދު މިނިވަން ބަދަލު، ބައްލަވާ އަސްލުތަކުގެ ހަމަވާއި ސަރަހައްދު ޝަރީޢަތް ފަރާތް ޢިބާރާތުގެ ހަމައޭ ކުރިންނަން ޢިލް ނުދާނާ، ކުރިން ބަދަލުގައި، އެދާރާގެ މަސްދަރު އިޖުރާއަތުގައިވާކަމަށް ކަނޑައެޅޭނެކަމެވެ.

މައްސަލަ ހައިކޯޓުން އަލުން ބެލުން:

22. ދަށު ކޯޓުން މައްސަލައެއް [illegible] ބަލާ އުސޫލުން މައްސަލައެއް ބެލުމަށް މިކޯޓަށް އިޚްތިޞާޞީ ބާރު އޮންނަނީ، ޤާނޫނުން މިކޯޓަށް ފުރަތަމަ މަރުޙަލާގެ ކޯޓެއްގެ ގޮތުގައި އެމައްސަލައެއް [illegible] [illegible] ކޯޓު ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މައްސަލަތަކުގައެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަތަކުގައި [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

23. އެއީ، ޝަރީޢަތުގެ މައްސަލައެއް ކަމަށްވިޔަސް، ނުވަތަ ކުއްޖާގެ ދަރިވެރިކަމުގެ މައްސަލައެއްކަމަށްވިޔަސް، ނުވަތަ ކުއްޖާގެ މުދަލާގުޅޭ މައްސަލައެއްކަމަށްވިޔަސް، [illegible] ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދަށު ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

24. ކުއްޖާގެ މަސްލަޙަތު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދަށު ކޯޓުން [illegible] މިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2013/HC-A/368 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.[6] [illegible] މައްސަލައެއް ދަށު ކޯޓުން [illegible] [illegible].

---

[6] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/32 ގެ ޤަޟިއްޔާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ނިންމުން:

25. މިމައްސަލައިގައި، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފުރަތަމަ [illegible]، ކުރިންގެ [illegible] [illegible]. ނަމަވެސް ކުރިންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރިންގެ [illegible] [illegible] ކުރިންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

26. ކުރިންގެ [illegible] [illegible] ކުރިންގެ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

27. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު:166/FM-C/2021 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] ޚަރަދު:

28. މިމައްސަލައިގައި ފަރީޤުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ހަސަން ސަލީމްގެ ނިންމުން:

29. މިދެމައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒްގެ ނިންމުން ތާއީދު ކުރަމެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ބަދަލުކުރުން

30. މި ޤަޟިއްޔާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނުކުތް ކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ހައްޤު މައްސަލައިގެ ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން މި ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމް ކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހެވެ.[7] އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ސަބަބެއް ނެތިން ގޮތުގެ ރިޢާޖް ހުށަހެޅުމަކާ ދަތިތަކެއް ހުރިނަމަ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފެށޭނީ ތާރީޚުގައި ސަބަބެއް ނެތި ގޮތުގެ ރިޢާޖް ހުށަހެޅުން ދަތިތަކު ތާރީޚުންނެވެ.[8] އެހެންނަމަވެސް ސަބަބެއް ނެތިގެންގޮސް މުއްދަތު ފާއިތުވުމުން ބަލައިގަނެވޭނެ އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.[9]

---

[7] . ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (ސިވިލް އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[8] . ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (ސިވިލް އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)

[9] . ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (ސިވިލް އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތަކަށް. އެހެން ހުރުމުން، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 166/Fm-C/2021 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، އެޤަޟިއްޔާގައި ކޮށްފައިވާ ޙުކުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމް ކޮށްފީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ޙުކުމް ކުރީ:

އިސްފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ސަޢީދު